

EU SDG Profile Creator 2024.2

Uputstvo za korišćenje

Datum kreiranja: 8. septembar 2024. godine

Rezime

Ovaj vodič vas upućuje kako da koristite **EU SDG Profile Creator 2024.2** aplikaciju za kreiranje profila, za skup EU SDG indikatora.

Sadržaj

Sadržaj

Poglavlje 1. Početak rada	3
Uvod.....	3
Sistemske zahteve.....	3
Instalacija	4
Poglavlje 2. Kreiranje EU SDG profila	5
Izbor parametara.....	5
Pregled profila.....	9
Zbirna statistika	11

Poglavlje 1. Početak rada

Uvod

Ujedinjene nacije (UN) su 2015. godine zajedno sa međunarodnim i nacionalnim akterima usvojile Agendu za održivi razvoj 2030. Definisanih 17 ciljeva održivog razvoja (SDG) i 169 potciljeva demonstriraju širok opseg ove nove agende. Pored toga, u cilju merenja napretka ka ciljevima održivog razvoja u kontekstu EU, Evropska komisija je razvila svoj skup EU SDG indikatora, koji se razlikuje od globalne liste UN. Za više informacija o EU SDG indikatorima pogledati veb stranicu <https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/overview>.

EU SDG Profile Creator je desktop aplikacija koja kreira jedan dokument, profil, u uobičajenom Microsoft Excel formatu. Ovaj dokument sadrži na jednom mestu sve podatke za EU SDG indikatore, dobijene iz baze podataka Evrostata, i predstavljene u obliku tabela i grafikona. Svaki indikator je prikazan na posebnoj Excel kartici. Pored toga, program nudi i mogućnost kreiranja zbirne statistike za pregled dostupnosti podataka, za skup EU SDG indikatora za odabranu zemlju.

Ova aplikacija koristi API Statistics veb servise koje nudi Evrostat na njihovoj veb lokaciji, na adresi <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/web-services>. Korišćenjem ovih besplatnih servisa, podaci za EU SDG indikatore se direktno preuzimaju iz baze podataka Evrostata i formatiraju na odgovarajući način za prikaz u profilu.

Sistemske zahteve

EU SDG Profile Creator 2024.2 je **Windows desktop** aplikacija. Preporučeni hardverski i softverski zahtevi za instalaciju i korišćenje aplikacije su sledeći:

- PC sa procesorom Intel (x86/x64), minimalno 4GB RAM memorije
- Windows 7 ili novija verzija
- MS Office Excel 2007 ili novija verzija
- Aktivna internet veza

Ovaj softver je besplatan. Da bi ste preuzeli program, uputstva za korišćenje i instalaciju i pogledali ostale informacije posetite veb sajt autora <https://www.vladica.in.rs/>.

Instalacija

Ovaj program možete da koristite na dva načina, ili da ga instalirate ili da koristite portabilnu verziju. Instalacija programa je veoma jednostavna i obavlja se u nekoliko jednostavnih koraka. **Uputstvo za instalaciju** sadrži detaljne informacije o tome gde možete naći program za instalaciju i kako da instalirate ovaj program. Nakon instalacije, na desktopu vašeg računara će se pojaviti nova ikona, kao na slici dole.

Ako koristite portabilnu verziju, startujte program **EUSDGProfileCreator.exe** koji se nalazi u folderu portabilne verzije ovog alata.

Poglavlje 2. Kreiranje EU SDG profila

Aplikacija **EU SDG Profile Creator** nudi pristup podacima za EU SDG indikatore na jednostavan način i na jednom mestu. Počnite tako što ćete prvo pokrenuti aplikaciju sa desktopa svog računara, a zatim izaberite parametre koje želite da tražite u bazi podataka Evrostata da biste kreirali profil.

Izbor parametara

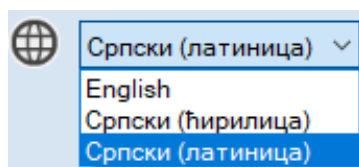
Kada pokrenete aplikaciju dobićete samo jedan prozor (formu). To je mesto gde možete izabrati sve parametre koji su potrebni za kreiranje profila. Izled ovog prozora je prikazan na sledećoj slici.

The screenshot shows the 'EU SDG Profile Creator 2024.1 [FREE TOOL]' window. The interface is in Serbian. Key elements include:

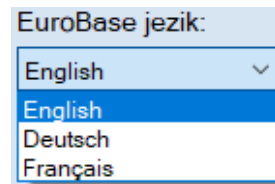
- Form Language / Jezik:** A dropdown menu set to 'Srpski (latinica)'.
- EuroBase jezik:** A dropdown menu set to 'English'.
- EU SDG indikatori za:** A dropdown menu set to '2023'.
- Izaberite indikatore:** A table with columns 'Kod' and 'Indikator'. It lists indicators like '01_10 Stopa rizika od siromaštva ili socijalne isključenost', '01_20 Lica u riziku od monetarnog siromaštva posle socij', '01_31 Stopa izrazite materijalne i socijalne uskraćenosti i', '01_40 Lica koja žive u domaćinstvu sa veoma niskim inter', and '01_41 Stopa rizika od siromaštva kod zaposlenih lica'. Below the table, it says 'Nisu izabrani indikatori'.
- Izaberite državu:** A list of countries including Albania, Austria, Belgium, Bosnia i Hercegovina, Brazil, Buqarska, Kanada, Hrvatska, and Kipar. Below it, it says 'Izabrano: 2'.
- Predefinisani upiti (Srbija):** A checkbox that is unchecked.
- Izaberite period (u godinama):** Radio buttons for 'Sve', 'Opseg', 'Od.', 'Poslednjih', and 'Izbor godina'. 'Sve' is selected.
- Izgled table:** A checkbox for 'Zbirna statistika' (checked) and a dropdown menu set to 'Srbija'.
- Opcije grafikona:** A checkbox for 'Prikaži grafikone' (checked).
- Tip grafikona:** A dropdown menu set to 'Stubičasti (vertikalni)'.
- Prevedi profil na:** A dropdown menu set to 'Bez prevoda'.
- Buttons:** 'Napravi profil' (blue) and 'Izlaz' (grey).
- Author:** 'Madica Janković'.
- Other buttons:** 'Poništi sve' (orange).

Sledi objašnjenje svakog elementa na formi:

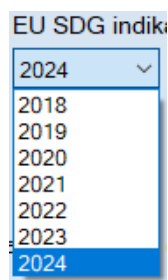
- Padajuća lista u gornjem levom uglu daje mogućnost izbora između tri jezika **za prikaz sadržaja forme**. To su engleski i srpski jezik (ćirilica ili latinica). *Pogledajte sliku ispod.*

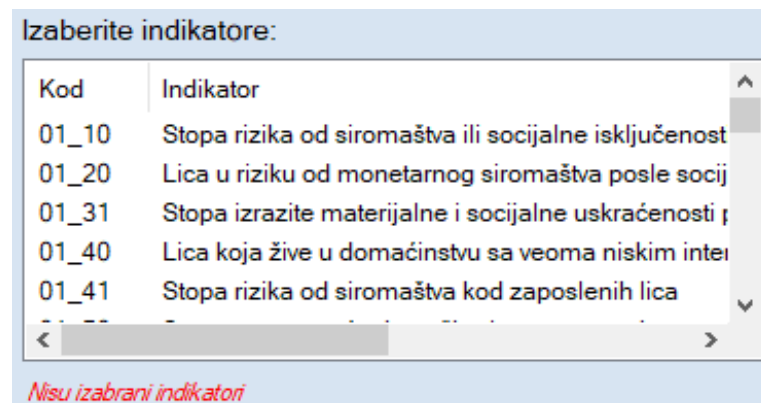
- Padajuća lista **EuroBase jezik:** daje mogućnost izbora između tri jezika ponuđena na sajtu Evrostata: engleski, francuski i nemački. Inicijalno je izabran engleski jezik. Imajte na umu da će nazivi indikatora, jedinice mere i ostali parametri u kreiranom profilu biti prikazani na jeziku koji je ovde izabran. *Pogledajte sliku ispod.*

- Padajuća lista **EU SDG indikatori za:** daje mogućnost da odaberete godinu za zvanični set EU SDG indikatora, počevši od 2018. godine. Inicijalno je sa liste izabrana najnovija godina, to je 2024. *Pogledajte sliku ispod.*

- Na osnovu izabrane godine, aplikacija će prikazati (popuniti) listu sa zvaničnim EU SDG indikatorima za tu godinu. Na primer, ako se izabere 2024, ova lista će prikazati sve indikatore za 2024. godinu. *Pogledajte sliku ispod.*

Mora biti izabran barem jedan indikator da bi se mogao kreirati profil. Lista omogućava izbor i više indikatora. Na primer, mogu se izabrati svi indikatori iz SDG cilja 1 (indikatori čiji kodovi imaju prefiks **01_**), a zatim indikator 12_10 itd.

Za izbor svih indikatora sa liste na tastaturi treba pritisnuti istovremeno Ctrl+Shift+End.

- Lista polja za potvrdu **Izaberite državu:** nudi mogućnost da se izabere jedan ili više geografskih parametara (zemalja). Mora biti izabrana (polje čekirano) najmanje jedna geografska odrednica/teritorija. Inicijalno su izabrani (čekirani) **Evropska unija – 27 zemalja (od 2020.)** i **Srbija**, ali se taj izbor može lako promeniti. *Pogledajte sliku ispod.*

Izaberite državu

Albanija
 Austrija
 Belgija
 Bosna i Hercegovina
 Brazil
 Buqarska
 Kanada
 Hrvatska
 Kipar

Poništi sve

EU članice
 EU zemlje kandidati
 Otvoreni Balkan
 EFTA članice

Izabrano: 2

Dugme **Poništi sve** briše (resetuje) izabrano. Polja za potvrdu na desnoj strani daju mogućnost da se sa liste brzo izaberu ili isključe grupacije država. Na primer, ako je potvrđeno polje **EU zemlje kandidati**, u listi će biti izabrane Albanija, Crna Gora, Moldavija, Severna Makedonija, Srbija, Turska i Ukrajina.

➤ Vremenski period(e) možete da izaberete tako što ćete izabrati jedno od pet radio dugmadi kod dela **Izaberite period (u godinama)**. Načini za izbor su:

- Ako je izabrana opcija **Sve**, iz baze podataka Evrostata biće preuzeti svi dostupni podaci (sve godine) za izabrane indikatore i zemlje.
- Opcija **Opseg** nudi izbor raspona godina. Iz baze će biti preuzeti podaci za sve godine u definisanom opsegu. U donjem primeru, iz baze podataka biće izabrani svi podaci od 2010. do 2015. godine.

Izaberite period (u godinama):

Sve Opseg Od: F

Od: Do:

- Ako je izabrana opcija **Od**, iz baze podataka će biti preuzeti podaci od izabrane godina nadalje. U donjem primeru će iz baze podataka biti izabrani svi podaci počevši od 2010. godine nadalje (ka novijim).

Izaberite period (u godinama):

Sve Opseg Od: Poslednjih:

godine

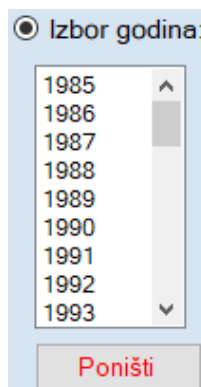
- Ako je izabrana opcija **Poslednjih**, podaci za poslednji raspoloživi broj izabranih godina biće preuzeti iz baze podataka. U donjem primeru, biće preuzeti podaci za poslednjih pet godina koje su dostupne u bazi podataka.

Izaberite period (u godinama):

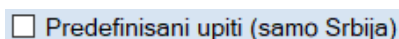
Sve Opseg Od: Poslednjih: Izbor godina:

godina vremenske serije

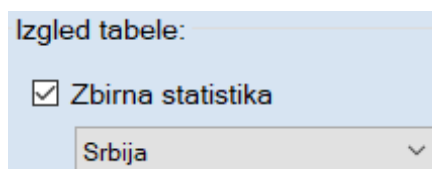
- e) Sa opcijom **Izbor godina** može se napraviti bilo koja kombinacija godina. Na primer može se izabrati opseg godina 2010-2015 i 2019. Kliknite na dugme **Poništi** da bi ste obrisali izabrane godine i počeli od početka izbor godina.

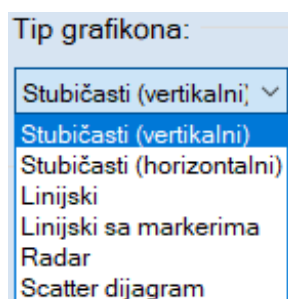
- Ako je označeno polje za potvrdu (checkbox) **Predefinisani upiti (samo Srbija)**, aplikacija će kreirati profil na osnovu postojećih podataka za Srbiju. Na primer, podaci za SDG indikatore iz EU-SILC-a biće dostupni od 2013. godine nadalje.

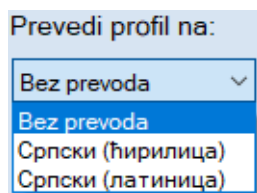
- Odeljak **Izgled tabele:** nudi mogućnost kreiranja zbirne statistiku (raspoloživost podataka za SDG indikatore) za izabranu zemlju. U primeru ispod izabrana država je Srbija, ali to može biti bilo koja zemlja po vašem izboru. Zbirna statistika koju generiše aplikacija će se u kreiranom profilu nalaziti na poslednjoj kartici **ZBIRNA STATISTIKA**.

- Odeljak **Opcije grafikona:** nudi vam da izaberite da li u kreiranom profilu želite da imate ili ne grafikone. Ako želite da profil ima samo tabele, polje za potvrdu **Prikaži grafik.** ne treba da bude izabrano (čekirano). Dalje, možete da izabere i tip grafikona koji će biti kreirani, među šest različitih ponuđenih tipova (*Pogledajte sliku ispod*).

- Padajuća lista **Prevedi profil na:** nudi prevođenje profila na srpski jezik (ćirilično ili latinično pismo). Ako ovde nijedan jezik nije izabran (**Bez prevoda**), profil će biti kreiran na jeziku koji je izabran u padajućoj listi **EuroBase jezik:**.

Važna napomena: Prethodno objašnjene parametre možete odabrati bilo kojim redosledom!

Kada izaberete sve parametre, kliknite na dugme **Napravi profil** da biste kreirali profil. Aplikacija će prikazati napredak pri dnu forme. Kada završite, samo izaberite lokaciju i ime datoteke da biste sačuvali novi kreirani EU SDG profil. To je sve!

Napomena:

Morate imati internet vezu da biste dobili podatke i kreirali profil!

Postoji više načina za izbor parametara, odnosno definisanje profila koji želite da dobijete. Na primer, možete izabrati samo indikatore iz SDG cilja 1 (indikatore sa prefiksom **01_**), neke zemlje članice EU i zemlje kandidate, godine 2015-2021¹, tip grafikona linijski sa markerima ili slično itd.

Pregled profila

Profil je Excel dokument, kreiran u xlsx formatu. Svaki EU SDG indikator se nalazi na posebnoj kartici. Broj Excel kartica zavisi od broja izabranih indikatora. Pogledajte snimak ekrana na donjoj slici.

Kartice su obojene standardnim bojama koje je UN definisao za Ciljeve održivog razvoja.

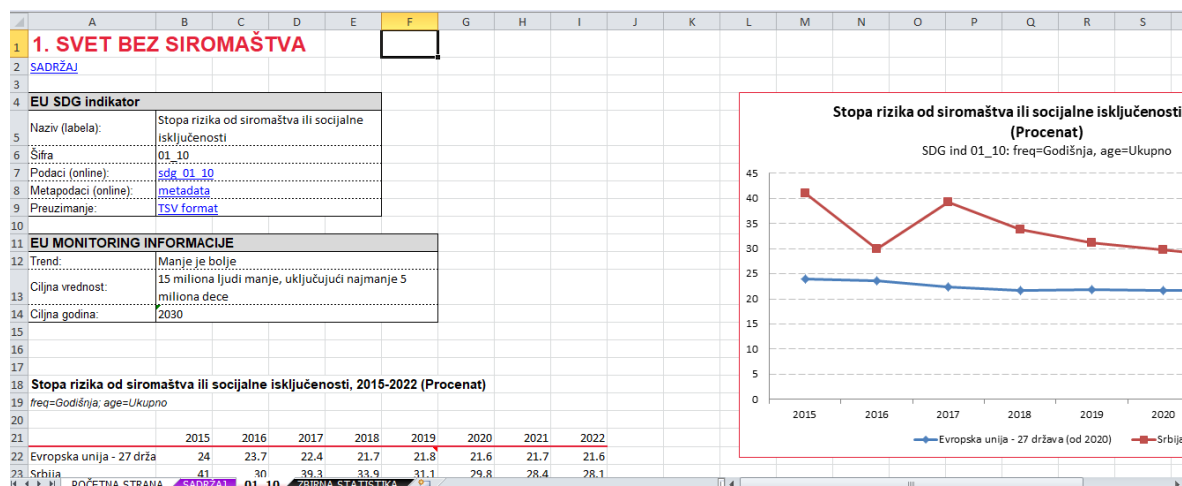
Nova opcija je kartica SADRŽAJ koja omogućava lakšu navigaciju unutar profila, jer sadrži na jednom mestu hiperlinkove ka karticama svih indikatora u profilu.

Primer ispod prikazuje profil kreiran samo za jedan indikator **01_10**, radi poređenja Srbije i EU 27 za period od 2015. do 2021. godine.

Prvi red sadrži naziv SDG cilja (kraća verzija), ovde **1. SVET BEZ SIROMAŠTVA** (kako je dato na sajtu Evrostata). U nastavku ispod je mala tabela koja sadrži informacije: naziv (labela) indikatora, šifra indikatora (**01_10**) i direktne veze do tabele sa podacima, metapodacima i sa linkom za preuzimanje podataka u **tsv** formatu sa sajta Evrostata. Ispod je tabela sa informacijama korisnim za praćenje ovog indikatora: **Trend**, **Ciljna vrednost** i **Ciljna godina**. Ovde se vidi da je za ovaj indikator bolje (poželjan trend) kada su manje vrednosti (Manje je bolje) što znači da se smanjuje siromaštvo. Dalje, do 2030. godine (ciljna godina) broj siromašnih ljudi u Evropskoj uniji treba smanjiti za 15 miliona, uključujući najmanje 5 miliona dece (Ciljna definisana vrednost od strane Evropske komisije).

¹ Ako želite da izaberete samo jednu godinu možete izabrati opciju **Opseg** i uneti istu godinu u polja **Od:** i **Do:** ili izabrati samo jednu godinu sa liste korišćenjem opcije **Izbor godina**.

Dalje, na levoj strani idući naniže su generisane tabele sa svim raspoloživim podacima. U ovom primeru postoje četiri tabele, dve za celokupnu populaciju i dve za populaciju mlađu od 18 godina i vrednosti su prikazane sa dve jedinice mere, **Procenat** i **Hiljade lica**. Zaglavlje svake tabele sadrži naziv indikatora, vremenski period(e) i jedinicu mere. Podnaslovi sadrže dodatne parametre specifične za tabelu.

Za svaku tabelu postoji odgovarajući grafikon (ovde linijski grafikon sa markerima) na desnoj strani. **Imajte na umu da je Excel grafikon čist objekat (ne slika)** i da omogućava veoma lako dalje prilagođavanje i podešavanje i korišćenje u drugim aplikacijama.

Ispod poslednje generisane tabele nalaze se dodatne informacije za ovaj indikator: izvor podataka, ime skupa podataka, datum kada je skup podataka ažuriran i značenje zastavica (oznaka). Konačno, na kraju je dat kratak opis (metapodaci) za indikator. **Sve ove informacije se preuzimaju direktno iz baze podataka Evrostat i to je stanje u trenutku kada je napravljen profil.**

Neki podaci dolaze sa oznakama (flags). Te oznake su vidljive u okviru za tekst sa komentarom, koji se dobija kada se strelica miša drži preko ćelije tabele koja ima pridruženu oznaku. U nastavku je dat primer za indikator **03_41**, sa objašnjenjem ispod tabele da oznaka **p** označava da je vrednost za 2019. godinu za Srbiju prethodni podatak (provisional).

Standardizovana stopa smrtnosti od tuberkuloze, HIV-a i hepatitisa prema vrsti bolesti, 2013-2020									
freq=Godišnja; icd10=Bolest virusa humane imunodeficijencije [HIV]									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Evropska unija - 27 drža	0.8	0.74	0.7	0.59	0.53	0.51	0.46	0.43	
Danska	0.54	0.3	0.24	0.4	0.42	0.3	0.2	0.22	
Nemačka (do 1990. b	0.48	0.45	0.43	0.4	0.36	0.33	0.32	0.31	
Francuska	0.79	0.64	0.61	0.53	0.37	0.41	0.38	0.31	
Srbija	0.38	0.16	0.33	0.15	0.19	0.49	0.34	0.31	p
Izvor: ESTAT									
Skup podataka: SDG_03_41, Ažuriran: 13.04.2023 11:00									
Dostupne oznake (u tabelama):									
p=prethodni podatak									

Ako za neki podatak postoji više oznaka (flagova), sve će biti prikazane u tekstualnom polju za komentare.

Zbirna statistika

Aplikacija može da kreira zbirnu statistiku o raspoloživosti podataka za EU SDG indikatore za izabranu zemlju i godinu. Generisana tabela na kartici **ZBIRNA STATISTIKA** sadrži detaljne informacije za sve SDG ciljeve: ukupan broj indikatora za svaki cilj i broj indikatora za koje postoje podaci u bazi podataka Evrostata u tom trenutku. Algoritam koji se ovde koristi je sledeći: ako postoji barem jedan podatak za indikator u bazi podataka, onda se računa da za taj indikator postoje podaci.

Neke ćelije u koloni **Raspoloživo** sadrže komentare (informacije) koji pokazuju koliko je „globalnih“ indikatora u okviru tog SDG cilja. To su indikatori koji imaju podatke samo na nivou EU (ili globalno), ali ne i na nivou država.

Desno od tabele nalaze se pita grafikoni, koji pokazuju dostupnost podataka za SDG indikatore, ukupno i po svakom cilju posebno, za izabranu zemlju i godinu.

Na donjoj slici je prikazana tabela generisana za Srbiju, da bi se dobio uvid o dostupnosti podataka za EU SDG indikatore za Srbiju za 2024. godinu.

